

**Правова відповідальність медичних працівників за співпрацю з
представниками фармацевтичних компаній**

*Ергард Наталія Миколаївна,
Національний медичний університету ім. О.О. Богомольця
асистент кафедри судової медицини*

В умовах сьогодення значної актуальності набувають питання правового забезпечення медичної діяльності. Це пов'язано з низкою причин, основною з яких може вважатись незадовільний стан вітчизняної охорони здоров'я і, як наслідок, невдоволеність значної частини пацієнтів якістю та доступністю медичної допомоги. Особливо звертає на себе увагу численність представників фармацевтичних компаній, які з одного боку ніби то намагаються покращити боротьбу із захворюваннями, пропонуючи нові сучасні медичні засоби, а з іншого боку – покращують не лише фінансову сторону своєї фармацевтичної компанії, але й фінансовий стан лікарів за рахунок пацієнтів.

Позитивною стороною такої взаємодії між лікарем та представниками фармацевтичних компаній можна вважати розширення інформаційних кордонів лікаря щодо ведення нових медичних засобів у практичну діяльність для покращення результатів лікування різних груп пацієнтів. Сучасні медичні засоби нових поколінь не лише активно борються із збудниками різних захворювань, але й значно зменшують кількість побічних ефектів під час їх застосування. Проте, питання цінової політики сучасних медичних засобів залишаються актуальними. Не кожен із пацієнтів має фінансові можливості забезпечити своє лікування дорогоцінними ліками для покращення стану свого здоров'я, а державні лікувальні заклади також не забезпечуються такими ліками за державний кошт. Таку ситуацію могло б покращити введення обов'язкового державного медичного страхування населення України із державним фінансуванням усіх необхідних лікувальних засобів для кожного пацієнта зокрема, проте і це питання створення державного медичного

страхування також залишається і понині актуальним. Тому більшість лікарів напряду співпрацюють з представниками фармацевтичних компаній, які за певний кошт пропонуються медичні засоби для пацієнтів, не забуваючи запропонувати лікарям отримувати певний процент від продажу кожного медичного засобу своїм пацієнтам, і на жаль, більшість лікарів співпрацюють саме за цією схемою, збагачуючи свої кармани і не думаючи про фінансові можливості кожного пацієнта. Людина, яка хоче одужати буде намагатися оплатити любі ліки, які за наполегливістю лікаря можуть йому допомогти, навіть коли прийдеться влзати у борги. Хоча іноді ті ліки, які були запропоновані, зацікавленими у їх продажі, лікарями, зовсім не мають терапевтичного ефекту, а лише велику кількість побічних ефектів, що і є тою негативною стороною співпраці лікарів із представниками фармацевтичних компаній.

Саме тому, 01 серпня 2012 року набрав чинності Закон України «Про внесення зміни до Основ законодавства України про охорону здоров'я щодо встановлення обмежень для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності» (надалі – Закон).

Згідно цього Закону, медичні і фармацевтичні працівники під час здійснення ними професійної діяльності **не мають** права:

1) одержувати від суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення, їх представників неправомірну вигоду;

2) отримувати від суб'єктів господарювання, які здійснюють виробництво та/або реалізацію лікарських засобів, виробів медичного призначення, їх представників зразки лікарських засобів, виробів медичного призначення для використання у професійній діяльності (окрім випадків, пов'язаних з проведенням у відповідності з договорами клінічних досліджень лікарських засобів або клінічних випробувань виробів медичного призначення);

3) рекламувати лікарські засоби, вироби медичного призначення, в тому числі виписувати лікарські засоби на бланках, які містять інформацію

рекламного характеру, і вказувати виробників лікарських засобів (торгових марок).

Закон вводить схожі обмеження і для фармацевтичних працівників, проте і досі фармацевтичні працівники не звертають уваги на чинність даного Закону.

За порушення обмежень, встановлених для медичних і фармацевтичних працівників під час здійснення ними професійної діяльності, вони несуть адміністративну відповідальність (стаття 42 кодексу України про адміністративні правопорушення), яка передбачає: - накладання штрафу в розмірі трьохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян (5100 грн.). За ті ж дії, вчинені повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення – тягнуть за собою накладення штрафу в розмірі однієї тисячі двохсот неоподаткованих мінімумів доходів громадян (20400 грн.).

Проте, незважаючи на чинність даного Закону, більшість медичних та фармацевтичних працівників продовжують порушувати його, це пов'язано не лише з їх намагання продовжити збагачуватись за кошт пацієнтів, але й відсутністю інформації щодо цього Закону серед медичних і фармацевтичних працівників лікувальних закладів.

Отже, враховуючи вищевикладене, доцільно на зборах лікарів лікувальних закладів головними лікарями та завідуючими відділеннями доводити інформацію, що стосується не лише медичного характеру, але й приділяти увагу правовим питанням забезпечення лікувальної діяльності у медичних закладах України.